

אוצר הנפש

* **	🕯️🕯️	📍
19:57	18:42	י-ם
20:00	18:57	ת"א
20:01	18:50	חיפה
19:59	18:59	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

אוצר הפרשה

אהבת צדיקים

ראש חודש אייר הוא יום ההילולא של רבי מנחם מענדל מויטבסק שהיה רב-חבר של אדמו"ר הזקן. היה אוהב ישראל מאד-מאד, ומסר את נפשו לזון ולפרנס את היהודים - בפרט היהודים בארץ, שבכך תלויה ביאת משיח - רואים זאת גם באהבת צדיקים הגדולה שהייתה לו.

לפני שהוא עלה לארץ הוא טרח לבקר את כל תלמידי הבעש"ט שעוד היו בחיים - בעל התולדות, רבי פינחס מקוריץ ועוד. הם כבדו אותו מאד, הוא מאס בכיבודים שנתנו לו הזקנים ממנו, אבל בכל אופן הוא כתת רגלים כדי להפרד, מתוך אהבה רבה, מכל אחד מהצדיקים.

אם מתבוננים בזה, זה לא פשוט - לא מה בכך. היום שאיזה צדיק ילך לכל צדיקי הדור - כבר סתם שיבקר מישהו אחר זה חידוש... ללכת לבקר את כולם מתוך אהבה וחבה, זו התקשרות לכל הצדיקים והבעת רצון מפורש שהוא עצמו יהיה שליח של כולם. אנחנו במוסדות החינוך שלנו מדברים על התקשרות לכל הצדיקים, "הוי' אוהב צדיקים". כשמתבוננים על הסיפור שהוא נסע לארץ, הלך לבקר את כולם, זו דוגמה מאד יפה בפועל של אהבת צדיקים אוהב ישראל מתחיל מכך שפרנס את היהודים, וכעת דברנו על "אוהב צדיקים".

(משיעור א' אייר ע"ז)

אנחנו במוסדות החינוך שלנו מדברים על התקשרות לכל הצדיקים, "הוי' אוהב צדיקים"

התורה מעל המלך

"וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזְרְעוֹ לַמֶּלֶךְ מוֹת יוֹמֵת עִם הָאָרֶץ יִרְגְּמֶהוּ בְּאֶבֶן". יש דעות שונות מהי בדיוק עבודת המולך שהתורה מתייחסת אליה כל-כך בחומרה, ומכל מקום נראה שהדבר קשור להערצה עיוורת של מושג המלכות.

אם כן, הגלגול המודרני של פולחן המולך הוא בפשיזם הקיצוני האומר שהמלך-הממלכה עומדים מעל הכל, עד שהאדם הפרטי מקריב את חייו וחיי יקיריו על מזבח המלכות מתוך שיכרון וטירוף-חושים, כאילו אין כל ערך עצמי לחיי הפרט, ח"ו. מסירות נפש היא דבר גדול ונשגב, אבל פולחן המולך הוא שנוא ומתועב.

יש לחזור ולשנן את ההלכה הבהירה "אם המלך גזר לבטל מצוה אין שומעין לו". חשוב לקיים את מצות המלך (וגם "דינא דמלכותא" בכלל), אבל חשוב להציב את גבול-הציות שאומר: התורה מעל המלך. אחרת המלך יהפוך למולך...

נחתום ברמז: נבואת משה רבינו מיוחדת בביטוי "זה הדבר אשר צוה הוי'" שעולה בגימטריא התורה מעל המלך.
(מתוך "דבר יום ביומו")

אוצר הרמז

ספירת העומר - המשכת אור לנפש הבהמית

כל המנחות בבית המקדש הן מן החיטים, שהן מאכל אדם, ומנחת העומר היא מנחת שעורים, מאכל בהמה. יש עוד קרבן אחד מהשעורים, המנחה של אשה סוטה - לכן נוהגים ללמוד מסכת סוטה בימי ספירת העומר. את האור צריך להאיר עד למאכל בהמה, לנפש הבהמית, כדי להפוך את החשך של הנפש הבהמית לאור. כתוב שספירת העומר היא לשון ספירות ובהירות - להמשיך אור, ספירות, לעומר, החשך של מאכל בהמה, ולהפוך אותו לאור.

(משיעור כ"ו אייר תשפ"א)

אוצר הפתגם

היות שה' ברא את חודש אייר עם האות ו, שענינה חבור - הוא חדש הכי מסוגל וטוב בשנה כדי לקנות חברים חדשים. להיות חבר עם מישהו פירושו ללמוד איתו בחברותא, לגדול ולשגשג בתורה.

י"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

לפרוש מן המותר או לקדש את המותר

יהודי מצווה להיות קדוש. כל היהודים הם עם קדוש, "ממלכת כהנים וגוי קדוש". צריך להיות קדוש, ובשביל להיות קדוש צריך לקיים "קדש עצמך במותר לך". צריך לציין שכתוב בחסידות – וכך כתוב גם בתניא מהגמרא – שחכמים יודעים איך להשתמש בהנאות העולם הזה כדי להרחיב את דעתם לעבודת ה', כמו לאכול בשר שמן כדי להרחיב את הדעת ללימוד התורה בעומק. כך רבא כותב בגמרא. או לשתות יין מבושם להרחבת הדעת או עונג שבת. לפי זה מפרשים "קדש עצמך במותר לך" – לא פשט, אלא בדרך דרוש – שצריך לקדש את עצמך כאשר אתה עושה את המותר לך, לא פורש מן המותר לך.

הפשט הוא "קדש עצמך במותר לך" – מדת הפרישות. אבל הדרוש הוא שונה, ועל כך כתוב ש"אין כלל שאין בו יוצא מן הכלל". לכן גם אפשר להבין אף לשיטת הרמב"ן למה קשה למנות זאת כמצוה, כי אז מאד קשה לומר שיש "יוצא מן הכלל", אבל משאירים קצת פתוח אז אמנם יש כלל, והכלל הוא כלל, אבל יש גם מקום ליוצא מן הכלל. כלומר, אפשר פשוט לקרוא אחרת את המשפט – להמשיך קדושה בתוך המותר לך, כאשר אותו מותר מרחיב את הדעת לעבודת ה'.

דווקא בתלמוד ירושלמי כתוב שבאשר אדם רואה משהו טעים ולא נהנה הוא עתיד ליתן על כך את הדין. שואלים כל ספרי המוסר – לא רק בחסידות – איזו מדה זו? כל דבר שמושך אותי צריך ללכת ולחטוף אותו, "חטוף ואכול"? הירושלמי הוא מוחין דאבא, מדרגה גבוהה, מדרגת ארץ ישראל. הוא מדבר על מצב שאדם יודע – במודעות טבעית, בטבעו היהודי הבריא – להשתמש בכל הנאה לעבודת ה', כלומר שדרך זה מכיר את ה' ומודה לה', מברך את ה'. יש צדיקים שאמרו שכל מה שהם אוכלים – לא מברכים כדי לאכול אלא אוכלים כדי שיוכלו לברך את ה'.

רבי זירא צם מאה תעניות לשכוח תלמוד בבלי כדי לזכות לתלמוד ירושלמי. יש פירוש אחד שהוא צם מאה תעניות כדי לשכוח את הפשט של "קדש עצמך במותר לך" – ראש של פרישות, של תלמוד בבלי – כדי לזכות לפשט של תלמוד ירושלמי, להחדיר את הקדושה בתוך המותר.

אחרי כל הדרוש הזה, עדיין בספר התניא שהוא כותב שיש מצות עשה מן התורה של "קדשים תהיו" הוא לא מתכוון לדרוש הזה. הוא פוסק שיש מצוה שאדם יעשה אתכפיא, מצות עשה דאורייתא.

(משיעור מוצאי י"ב תמוז ע"ה)

אוצר קצו

מיהו קטן ומיהו גדול?

יש מאמר מוכר של הזהר: "מאן דאיהו זעיר איהו רב ומאן דאיהו רב איהו זעיר" – מי שמגדיל את עצמו הוא בעצם קטן ומי שמקטין את עצמו הוא הגדול. איך מי שמקטין את עצמו יכול להיות גדול-משפיע?

אכן, יש ווארט של הרב המגיד על מאמר חז"ל "במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינן עומדין". למה הצדיק לא עומד במקום הבעל תשובה? מי שחושב את עצמו צדיק גמור לא מתקדם. האדם נקרא מהלך, כמו שכתוב "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה", ובשביל להתקדם צריך לחזור בתשובה – להבין שכל מה שידעתי עד עכשיו לא שוה כלום ועכשיו אני חוזר בתשובה ומתחיל לעבוד את ה' מחדש. לעומת זאת, מי שחושב את עצמו לצדיק גמור נשאר קטן – הוא לא מתקדם. הוא מסביר שמי שנשאר קטן נשאר בבחינת מקבל, הוא דואג רק לשכר של עצמו, ודווקא מי שמתקדם וגדל לא דואג לעצמו אלא רק משפיע. בעל תשובה הוא מי שמקטין את עצמו, הוא בבטול בעצם, ודווקא הוא נהיה גדול ויכול להיות משפיע.

(משיעור ח' ניסן פ"ב)

היסוד לתיקון המידות – הכרת הטוב

רבנו בחיי בחובת הלבבות, ספר המוסר המקורי, אומר שהיסוד לתקון כל המדות תלוי בהכרת הטוב והתרחקות מכפיות טובה. הרס"ג כותב שהעולם נברא כדי שנתקן את מדותינו (על ידי קיום תומ"צ – שתכליתן היא גם תקון המדות) והיסוד לכל תקון בנפש הוא בהכרת הטוב.

לרש אין את נקודת הבטול. לכן, במקום להכיר טובה ולהודות לעשיר שמחיה אותו, הוא כפוי טובה. מרוב ישות וגאווה הוא לא מוכן להכיר במי שנתן לו הכל. כאשר מישהו נותן לי משהו אני צריך להודות ולהכיר טובה. גם כאשר ה' נותן לי חיים בכל רגע עלי להודות לו על כך, ולא לחשוב שיש כאן משהו טבעי שמגיע לי. כמו שכתוב בסוף תהלים "כל הנשמה תהלל י-ה", ודורש רבי מאיר שעל כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבוראו. הדל יודע להודות למי שנותן לו ואילו לרש חסרה בנפש המדה היסודית של הודאה והכרת הטוב.

(משיעור ח' שבט ע"ז)